

DFE-001-001569

Seat No. _____

Third Year B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Sociology : Paper-XV

(Social Change in Modern India)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001549

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ આપેલ છે.
(3) પ્રશ્ન-1 M.C.Q.ના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો (M.C.Q.) : 20

- (1) કોના મતે સમાજ ક્ષણે ક્ષણે બદલાતો રહે છે ?
(A) હિરાકલિટસ
(B) મૂરે
(C) જહોન્સન
(D) મેકાઈવર અને પેજ
- (2) “સંસ્કૃતિના કોઈ પણ ભાગમાં આવતા પરિવર્તનને સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન કહેવાય”. આ કોણ કહે છે ?
(A) મૂરે
(B) જહોન્સન
(C) મેકાઈવર અને પેજ
(D) કિંગ્સલે ડેવિસ
- (3) “આધુનિકીકરણ બનાવો તરફ બૌદ્ધિક વલણનું અને બનાવોના સાર્વત્રિક દષ્ટિકોણવાળા મૂલ્યાંકનનું પ્રતિક છે”. આ કોણ કહે છે ?
(A) મેકાઈવર અને પેજ
(B) એમ.એન. શ્રીનિવાસ
(C) મૂરે
(D) યોગેન્દ્રસિંઘ

- (4) ભારતમાં સંદેશાવ્યવહાર અને વાહનવ્યવહારના સાધનોનો જે વિકાસ થયો એ કોનું પરિણામ છે ?
- (A) આધુનિકીકરણ (B) સંસ્કૃતિકરણ
(C) ઔદ્યોગિકીકરણ (D) પશ્ચિમીકરણ
- (5) દલિતોના મુક્તિદાતા કોણ છે ?
- (A) જવાહરલાલ નહેરુ
(B) ડો. બી. આર. આંબેડકર
(C) ગાંધીજી
(D) જ્યોતિબા ફુલે
- (6) ગુજરાતમાં અનુસૂચિત જ્ઞાતિ માટે કટલા ટકા અનામત છે ?
- (A) 7% (B) 8%
(C) 10% (D) 12%
- (7) વિશ્વના મોટાભાગના ધર્મો કયા દેશમાં જોવા મળે છે ?
- (A) ભારત (B) રશિયા
(C) પાકિસ્તાન (D) શ્રીલંકા
- (8) પરિવર્તન માત્ર ભ્રમણા છે. – આવું કોણે કહ્યું છે ?
- (A) પાર્મેનાઈડ (B) બોટોમર
(C) જહોન્સન (D) મૂરે
- (9) અસ્પૃશ્યતા નિવારણ કાયદો ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
- (A) 1954 (B) 1953
(C) 1955 (D) 1956
- (10) વ્યક્તિનું મહત્ત્વ એ _____ નું સૂત્ર છે.
- (A) સમાનતાવાદ (B) સમાજવાદ
(C) રાષ્ટ્રવાદ (D) ઉદારમતવાદ
- (11) ચોથી જાગીર કોને ગણવામાં આવે છે ?
- (A) પ્રેસને (B) રેડિયોને
(C) ટી.વી.ને (D) એકપણ નહીં

- (12) દેશી રજવાડાઓનું વિલીનીકરણ કોણે કર્યું ?
- (A) ગાંધીજી
(B) જયપ્રકાશ નારાયણ
(C) ડો. આંબેડકર
(D) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
- (13) કઈ સાલમાં બાળલગ્ન પ્રતિબંધક ધારો ઘડાયો ?
- (A) 1928 (B) 1927
(C) 1930 (D) 1929
- (14) કોના પ્રયત્નથી સતીપ્રથા નાબૂદ થઈ હતી ?
- (A) ઈશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર
(B) દયાનંદ સરસ્વતી
(C) કેશવચંદ્ર સેન
(D) રાજા રામ મોહનરાય
- (15) કોણે સમાજને ટેહની રુધિરાભિસરણની વ્યવસ્થા તરીકે સરખાવેલ છે ?
- (A) હર્બટ સ્પેન્સર
(B) એમિલ દુર્ખિમ
(C) બોગાર્ડસ
(D) મેક્સ વેબર
- (16) “ઉઠો જાગો અને ધ્યેય પ્રાપ્તિ સુધી પુરુષાર્થ કરતા રહો” – આ કોણ કહે છે ?
- (A) સ્વામી વિવેકાનંદ
(B) દયાનંદ સરસ્વતી
(C) ઈશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર
(D) રાજા રામ મોહનરાય
- (17) કૃષિ અને ગૃહઉદ્યોગ પર રચાયેલી નિર્વાહલક્ષી અર્થવ્યવસ્થાને કયું સ્વરૂપ મળ્યું ?
- (A) સમાજવાદી
(B) મૂડીવાદી
(C) સામ્યવાદી
(D) માર્ક્સવાદી

- (18) ઉદારમતવાદ કયા અભિગમ પર ભાર મૂકે છે ?
 (A) સાંપ્રદાયિકતા (B) બિનસાંપ્રદાયિકતા
 (C) સાપેક્ષવાદ (D) એકપણ નહીં
- (19) “સામાજિક ઉત્ક્રાંતિની પ્રક્રિયામાં વિશ્વ સમાજનું સર્જન થશે” – આવું કોણે કહ્યું છે ?
 (A) દૂબે (B) મેક્સ વેબર
 (C) હર્બર્ટ સ્પેન્સર (D) ઓગસ્ટ કોમ્ટ
- (20) વ્યક્તિનું ગૌરવ એ નવા યુગનું સૂત્ર બની ગયું – આવું કોણે કહ્યું ?
 (A) ડો. દૂબે (B) મૂરે
 (C) ડો. કાપરિયા (D) શ્રીનિવાસ

- 2 બે માંથી કોઈ પણ એક લખો : 10
 (1) સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો જણાવો.
 (2) સ્વતંત્ર ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તનના પરિબળો અને પ્રક્રિયાઓ દર્શાવો.
- 3 બે માંથી કોઈપણ એક લખો : 10
 (1) ઉદારમતવાદનો અર્થ આપી ઉદારમતવાદના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.
 (2) પશ્ચિમીકરણના પરિણામો વર્ણવો.
- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
 (1) રાષ્ટ્રીય અસ્મિતા
 (2) બિનસાંપ્રદાયિકતાના લક્ષણો
 (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8
 (1) દલિતોની વસ્તી
 (2) આધુનિકીકરણના લક્ષણો
- 5 ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ બે) 14
 (1) સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનના લક્ષણો.
 (2) લઘુમતીઓ એટલે શું ?
 (3) રાષ્ટ્રનિર્માણના ખ્યાલો.
 (4) ઉદારમતવાદની અસરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks.
(3) Write answers to all MCQs in main answer book.

1 M.C.Q. 20

- (1) According to whose opinion society is changing every moment ?
(A) Heraclites
(B) Moore
(C) Johnson
(D) McIver and Page
- (2) "Change in any parts of culture is called Cultural Change."
who said this ?
(A) Moore
(B) Johnson
(C) McIver and Page
(D) Kingsley Davis
- (3) "Intellectual attitude and universal outlook is a symbol of
valuation towards modern events." Who has said this ?
(A) McIver and Page
(B) M.N. Srinivas
(C) Moore
(D) Yogendra Singh
- (4) The development in the means of communication and trans-
portation in India is due to
(A) Modernization
(B) Culturization
(C) Industrialization
(D) Westernization
- (5) Who has given the freedom to Dalits ?
(A) Jawaharlal Nehru
(B) Dr. B. R. Ambedkar
(C) Gandhiji
(D) Jyotiba Fuley

- (6) How much percentage is reserved for scheduled caste in Gujarat ?
(A) 7%
(B) 8%
(C) 10%
(D) 12%
- (7) In which country most of the religions of the world are seen ?
(A) India
(B) Russia
(C) Pakistan
(D) Sri Lanka
- (8) "Change is an illusion" Who said this ?
(A) Purmenaid
(B) Botomur
(C) Johnson
(D) Moore
- (9) When law of untouchability came into force ?
(A) 1954
(B) 1953
(C) 1955
(D) 1956
- (10) Importance of an individual is a slogan of _____.
(A) Equalitarianism
(B) Socialism
(C) Nationalism
(D) Liberalism
- (11) Which is considered as fourth estate ?
(A) Press
(B) Radio
(C) Television
(D) None of these
- (12) Who dissolved native princely states ?
(A) Gandhiji
(B) Jayprakash Narayan
(C) Dr. Ambedkar
(D) Sardar Vallabhbhai Patel

- (13) In which year Child Marriage Restrain Act was enacted ?
- (A) 1928
  - (B) 1927
  - (C) 1930
  - (D) 1929
- (14) By whose efforts custom of Suti was abolished ?
- (A) Ishwarchandra Vidyasagar
  - (B) Dayanand Saraswati
  - (C) Keshavchandra Sen
  - (D) Raja Ram Mohan Roy
- (15) Who has compared society with system of body blood circulation ?
- (A) Herbert Spencer
  - (B) Emile Durkheim
  - (C) Bogardus
  - (D) Max Weber
- (16) "Arise, Awake and not stop till the goal is reached." Who said this ?
- (A) Swami Vivekanand
  - (B) Dayanand Saraswati
  - (C) Ishwarchandra Vidyasagar
  - (D) Raja Ram Mohan Roy
- (17) Which form evolved to subsistence economy which was based on agriculture and cottage industry ?
- (A) Socialist
  - (B) Capitalist
  - (C) Communist
  - (D) Marxist
- (18) On which aspect liberalism emphasize ?
- (A) Non-secularism
  - (B) Secularism
  - (C) Relativism
  - (D) None

- (19) “The World Society will emerge in the process of evolution”
Who said this ?
- (A) Dube
(B) Max Weber
(C) Herbert Spencer
(D) August Comte
- (20) “Individual respect has become a slogan of new era”
– Who said this ?
- (A) Dr. Dube
(B) Moore
(C) Dr. Kapadia
(D) Srinivas
- 2** Write any one :
- (i) Clarify the meaning of social change. State its characteristics. **10**
- (ii) Explain factors and processes of social changes of Independent India.
- 3** Write any one :
- (i) Clarify the meaning of liberalism and discuss its theory. **10**
- (ii) Explain consequences of westernization.
- 4** (a) Write short note: (any **one**) **8**
- (1) National Identity
(2) Characteristics of secularism
- (b) Write short note : (any **one**) **8**
- (1) Population of Dalits
(2) Characteristics of Modernization
- 5** Write short answers : (any **two**) **14**
- (1) Characteristics of cultural change
(2) What is minorities ?
(3) Concept of Nation Building
(4) Effects of Liberalism